

Андрій МОТА,

кандидат юридичних наук, доцент,
докторант Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ

У статті розглядаються повноваження органів та підрозділів Державної прикордонної служби України в протидії нелегальній міграції. Проаналізовано нормативно-правову базу, на підставі якої визначено їх системно-структурну організацію та встановлено відповідний адміністративно-правовий статус. Окремо проаналізовано діяльність підрозділів у справах іноземців та адміністративного провадження. Виділяються органи (підрозділи) загальної компетенції та спеціально призначені для виконання такої функції як протидія нелегальній міграції.

Ключові слова: нелегальна міграція, орган, підрозділ, прикордонна служба, протидія, статус.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Обстановка навколо кордонів України вимагає застосування ефективних підходів щодо організації державної діяльності відповідно до існуючих та потенційних викликів і загроз. Визначення механізму забезпечення недоторканості кордону є суверенним правом, яке Українська держава намагається виконати через спеціально призначені органи, порядок та способи побудови яких в організаційно-юридичному аспекті перебувають у трансформаційному стані.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми. В умовах посилення вимог щодо дотримання законності в правоохоронній діяльності органів охорони державного кордону України пошук шляхів удосконалення правових основ їх діяльності, а також покращання організаційного забезпечення є важливим і актуальним дослідницьким завданням. Підручники та навчальні посібники з адміністративного права лише в загальних рисах описують особливості державного управління в сфері

охорони державного кордону України. Праці, присвячені, виконанню підрозділами Державної прикордонної служби України (далі – Держприкордонслужба України), їх посадовими особами обов'язків міграційного контролю та протидії нелегальній міграції носять фрагментарний некомплексний характер та (або) були сформульовані за інших часів.

Метою статті є визначення особливостей організації Держприкордонслужби України та повноважень її органів і підрозділів, призначених для протидії нелегальній міграції. Наукові дослідження такої діяльності в охороні державного кордону спрямовані на з'ясування статусу органів, призначених для цього, а також вироблення пропозицій для вдосконалення адміністративного законодавства та рекомендацій щодо його застосування у виконанні оперативно-службових завдань.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система охорони державного кордону та регулювання міграційних процесів є специфічною для тої чи іншої державної формації. Обрана модель здійснення охорони державного кордону правоохоронним органом спеціального призначення з функціями прикордонного контролю і протидії нелегальній міграції відповідав обстановці, що існувала на момент його створення та отримала своє стратегічне підтвердження в сучасних умовах. Експерти МОМ відзначаючи особливості систем управління кордоном, звертають увагу на те, що за великої протяжності сухопутного кордону потрібно забезпечити здійснення контрольних заходів на ділянках між офіційними пунктами перетину кордону [1, с. 24–25]. Контроль так званого «зеленого кордону» здійснює спеціально призначена прикордонна служба і, як правило, таке завдання, не пропонують покласти на які-небудь інші органи, крім тих, які виконували його раніше. Функцію прикордонного контролю, у зв'язку з цим, міграційне відомство виконує «здебільшого в острівних державах, де контроль в'їзду здійснюється практично повністю в портах чи аеропортах ...або в невеликих за розміром країнах, де контроль над імміграцією є основним завданням» [2, с. 178].

Зважаючи на всі ці завдання, Держприкордонслужба України повинна володіти організаційними можливостями для протидії нелегальній міграції. На теперішній час, її системно-структурна побудова забезпечує здійснення прикордонного контролю в пунктах пропуску через державний кордон України та його охорону поза такими пунктами. Кожен з її елементів залучений до процесу протидії нелегальній міграції з урахуванням завдань на відповідному рівні управління.

Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону й здійснює управління Держприкордонслужбою України є Адміністрація Держприкордонслужби України [3]. Зважаючи на тему дослідження та на підставі змісту положень різних за юридичною силою нормативних актів її компетенцію доцільно характеризувати за трьома групами повноважень: управлінські, сервісні та правоохоронні.

Центральний характер діяльності Адміністрації Держприкордонслужби України пов'язується із впливом на всі органи і підрозділи, призначені охороняти державний кордон як керівної ланки, що перебуває на вищому рівні управління. Коло управлінських повноважень для центрального органу в структурі Держприкордонслужби України пов'язується з його призначенням для виконання окремих функцій з реалізації державної політики, так як це визначено Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» [4].

Однак, правовий статус Адміністрації Держприкордонслужби України лише частково співвідноситься із завданнями, визначеними Законом України «Про центральні органи виконавчої влади». Складно також віднести її до одного з різновидів органів виконавчої влади, визначених вказаним законом. Оскільки, вона здійснює управління органом у назві якого використано термін «служба», можливо було б припустити, що більшість її функцій складають функції з надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам [4]. Окремі «сервісні» повноваження, пов'язані із міграцією дійсно надані безпосередньо Адміністрації Держприкордонслужби України. Так, відповідно

до Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 533 від 16 жовтня 2014 року вона: приймає рішення щодо надання відповідно до законодавства дозволу на перетинання особами державного кордону в спрощеному порядку, а також заходження іноземних військових кораблів у внутрішні води, на рейди та в порти України (пп. 6 п. 4 Положення); бере участь в укладенні міжнародних договорів України з прикордонних питань та з питань взаємних поїздок громадян (пп. 11 п. 4 Положення); співпрацює з іноземними дипломатичними і консульськими установами в питаннях, що належать до компетенції Держприкордонслужби і стосуються поновлення прав іноземців та осіб без громадянства (пп. 13 п. 4 Положення) [3]. За наявності підстав гуманітарного характеру, для забезпечення захисту національних інтересів або у зв'язку з виконанням міжнародних зобов'язань іноземцю, особі без громадянства, які не відповідають одній чи кільком умовам перетинання державного кордону на в'їзд в Україну, Голова Держприкордонслужби України, який також є керівником Адміністрації або особа, яка виконує його обов'язки, може дозволити перетнути державний кордон [5].

Не є переважаючими для Адміністрації Держприкордонслужби України також функції, характерні для агентств чи інспекцій, хоча окремі повноваження щодо управління об'єктами державної власності чи контрольно-наглядові повноваження належать до її компетенції. Поряд з цим, правоохоронні повноваження та забезпечення їх здійснення підпорядкованими органами (підрозділами) визначають основний зміст діяльності цього центрального органу виконавчої влади. До повноважень правоохоронного характеру з протидії нелегальній міграції, що можуть здійснюватися апаратом та посадовими особами Адміністрації Держприкордонслужби України слід віднести: оперативно-розшукову діяльність (пп. 9 п. 4 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України); співпрацю з іноземними дипломатичними і консульськими установами в питаннях, що належать до компетенції Держприкордонслужби і стосуються обмеження прав

іноземців та осіб без громадянства (пп. 13 п. 4 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України); підтримання в установленому порядку взаємодії з компетентними органами та військовими формуваннями іноземних держав, міжнародними організаціями з питань охорони державного кордону і протидії незаконній міграції (пп. 14 п. 4 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України); виявлення причин та умов, що призводять до порушень законодавства про державний кордон, вжиття заходів для їх усунення (пп. 20 п. 4 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України) [3].

Процесуальні повноваження щодо адміністративно-правової протидії нелегальній міграції зосереджені на нижчих рівнях системно-структурної організації Держприкордонслужби України. Однак, компетенція її керівної ланки – Адміністрації, не обмежується лише організаційно-розпорядчими правами та обов'язками, характерними для центральних органів виконавчої влади, що дає підстави для виокремлення статусу цього органу.

Характеризуючи адміністративно-правове регулювання системи Держприкордонслужби України, М. О. Король пов'язує її функціонування (ознака системи) з наявністю «особливого органу управління, як самостійного структурного підрозділу, що стоїть на чолі даної системи» [6, с. 449]. Крім того, необхідною системною ознакою є зв'язок між керуючою ланкою та підпорядкованими організаційно-структурними елементами. Зважаючи на завдання з охорони державного кордону, а також необхідність виконання їх у прикордонному просторі законодавчо визначено повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону утворювати територіальні органи – регіональні управління [7]. Відповідно Адміністрація Держприкордонслужби України може здійснювати свої повноваження не лише безпосередньо, але й через ці органи, органи охорони державного кордону, загони морської охорони і свій розвідувальний орган (п. 7 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України) [3].

Безсумнівно, що діяльність органів і підрозділів на нижчих рівнях управління в охороні державного кордону підпорядковано загальному завданню. Проте, їх адміністративно-правовий статус формується залежно від особливостей функціонування, окреслених певними межами. Регіональні управління є територіальними органами лише в розумінні того, що їх діяльність поширюється не на всю територію країни. Протидія нелегальній міграції передбачено в якості основного завдання регіонального управління [8, с. 2], однак, відповідних адміністративно-процесуальних повноважень цей орган не отримав. Не призначений він також для безпосередньої охорони державного кордону та здійснення прикордонного контролю. Більшість його обов'язків мають виконавчо-розпорядчий характер та пов'язані з управлінням підпорядкованими органами (підрозділами).

Основні повноваження з протидії нелегальній міграції в системно-структурній побудові Держприкордонслужби України зосереджені на рівні органів охорони державного кордону та відділів прикордонної служби (далі – ВПС).

Згідно п. 2 Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України таким органом вважається прикордонний загін, окремий контрольно-пропускний пункт (далі – ОКПП) та авіаційна частина [9]. Забезпечення реакції на протиправну діяльність мігрантів та осіб, які їм сприяють (затримання, процесуальне оформлення, притягнення до відповідальності) покладається на прикордонні загони та ОКПП «Київ», що є частиною центрального підпорядкування. Охорону кордону та прикордонний контроль ці органи здійснюють через первинну організаційну ланку – ВПС. Однак, посадові особи органів охорони державного кордону наділені самостійними адміністративно-процесуальними повноваженнями в справах про міграційні правопорушення, що законодавчо регламентовано. Тільки на цьому рівні зосереджено компетенцію Держприкордонслужби України щодо розгляду справ та накладення штрафів на перевізників за невиконання ними обов'язку перевірити перед початком міжнародного пасажирського перевезення наявність

у пасажирів документів, необхідних для в'їзду до держави прямування, транзиту, що призвело до перевезення чи спроби перевезення пасажирів через державний кордон України без необхідних документів [10]. Лише органи охорони державного кордону можуть прийняти рішення про примусове повернення та звернутися з позовом про примусове видворення стосовно іноземців та осіб без громадянства, які затримані ними у межах контрольованих прикордонних районів під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону України [11]. Також уповноваженою посадовою особою для прийняття рішення про заборону в'їзду в Україну визначено начальника органу охорони державного кордону або його першого заступника [12]. І, нарешті, органи охорони державного кордону є уповноваженими органами України, що беруть участь у реалізації міжнародних угод про реадмісію [13].

Практика притягнення нелегальних мігрантів до адміністративної відповідальності зосереджена на рівні ВПС. З числа посадових осіб цього підрозділу розглядати справи та накладати на іноземців (осіб без громадянства) відповідні адміністративні стягнення уповноважені: начальники відділів прикордонної служби, їх перші заступники та заступники з оперативно-службової діяльності; начальники окремих підрозділів (відділень (груп) інспекторів прикордонної служби, відділень (груп) дільничних інспекторів прикордонної служби); старші зміни прикордонних нарядів у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон, контрольних пунктах в'їзду-виїзду [14, с. 2–3]. Окрім того, весь персонал ВПС, який безпосередньо виконує завдання з охорони державного кордону України... має право складати протоколи про адміністративні правопорушення та протоколи про адміністративні затримання [15].

Функції прикордонного контролю та охорони державного кордону поза пунктами пропуску інтегровані на рівні прикордонних загонів та ВСП. Поряд з цим, у загальній системі охорони державного кордону діють формування, які утворені за функціональним принципом та здатні суттєво впливати на стан нелегальної міграції, зважаючи на їх адміністративно-правовий статус.

Комплексний підхід в охороні державного кордону передбачає використання оперативної складової. Оперативно-розшукова діяльність у протидії нелегальній міграції дає можливість використати систему не тільки гласних, але й негласних заходів, які не застосовуються під час прикордонного контролю або в охороні державного кордону в складі прикордонних нарядів поза пунктами пропуску. Зважаючи на специфіку таких заходів, які суттєво впливають на права та свободи людини законодавчо визначено перелік оперативних підрозділів Держприкордонслужби України [16]. На підзаконному нормативно-правовому рівні діяльність з протидії нелегальній міграції врахована в їх системно-структурній побудові. Зокрема, до складу оперативно-розшукового відділу може входити поряд з іншими структурний підрозділ з протидії нелегальній міграції [17].

Забезпечення діяльності органів та підрозділів охорони державного кордону щодо адміністративно-правової протидії нелегальній міграції покладається на спеціально призначені структурні утворення – підрозділи в справах іноземців та адміністративного провадження. На рівні керівної ланки в системі Держприкордонслужби України діє управління з аналогічною назвою в складі Міжнародно-правового департаменту. В регіональних управліннях утворюється відділ (сектор) по роботі з іноземцями та адміністративного провадження, який є структурним підрозділом штабу цього територіального органу. Аналіз змісту Положення про відділ (сектор) по роботі з іноземцями та адміністративного провадження регіонального управління Державної прикордонної служби України, затвердженого наказом Адміністрації Держприкордонслужби України № 60 від 10 травня 2016 року дає підстави вважати, що цей структурний підрозділ призначений для виконання переважно виконавчо-розпорядчих та контрольних завдань. Його особовий склад може лише за дорученням начальника регіонального управління представляти управління в судах та інших державних органах з питань, що належать до компетенції відділу (сектору), а також брати участь в прикордонно-представницьких зустрічах з питань реадмісії (приймання-передавання) осіб

(абз. 4 і 5 п. 6 вказаного Положення) [18, с. 3].

Організаційно-правової формою діяльності підрозділів по роботі з іноземцями та адміністративного провадження в органах охорони державного кордону є відділи, відділення і групи. Вони входять до складу штабу органу охорони державного кордону та підпорядковуються першому заступнику начальника цього органу – начальнику штабу [19, с. 1]. Крім виконавчо-розпорядчих та контрольних завдань, підрозділи по роботі з іноземцями та адміністративного провадження в органах охорони державного кордону виконують суттєвий обсяг забезпечувальних завдань, спрямованих на реалізацію протидії нелегальній міграції. Їх повноваження відповідного змісту спрямовані на реалізацію процесуальної компетенції посадових осіб органів охорони державного кордону і стосуються: здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Держприкордонслужби України (за виключенням військових адміністративних правопорушень), та у справах про правопорушення, пов'язані з міжнародними пасажирськими перевезеннями; дотримання персоналом підпорядкованих підрозділів законодавства України під час затримання і тримання порушників законодавства України з прикордонних питань у відомчих місцях тимчасового тримання; застосування законодавства України в частині приймання заяв про визнання біженцями або особами, які потребують додаткового захисту; вжиття заходів щодо профілактики адміністративних правопорушень, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Держприкордонслужби України; прийняття відповідно до законодавства рішень про примусове повернення та контроль за їх виконанням; подання позовів про примусове видворення іноземців-правопорушників за межі території України та реалізацію заходів щодо їх ідентифікації й документування; виконання у межах компетенції Держприкордонслужби України міжнародних угод про реадмісію (приймання-передавання) осіб; приведення відомчих місць тимчасового тримання затриманих осіб у відповідність до визначених вимог, підтримання їх у належному стані [19, с. 2].

До складу підрозділів по роботі з іноземцями та адміністративного провадження штабу органу охорони державного кордону можуть входити не лише відділення (група) адміністративного провадження і з питань роботи з іноземцями, але й тимчасового тримання [19, с. 2], що відповідає характеру визначених завдань, які виникають на первинних рівнях організаційної системи Держприкордонслужби України із безпосереднього здійснення тримання затриманих осіб і забезпечення режиму в місцях, де вони утримуються.

Передбачено можливість функціонування підрозділів в справах іноземців та адміністративного провадження також у складі ВПС. Залежно від визначених завдань, особливостей ділянки відповідальності й обстановки, що на ній склалася можуть бути утворені відділення або група по роботі з іноземцями та адміністративного провадження [20]. Процесуальних повноважень за посадовими особами цього підрозділу не передбачено, крім випадків, коли вони можуть складати протоколи про адміністративні правопорушення і адміністративні затримання та безпосередньо виконують завдання з охорони державного кордону України чи беруть участь у виконанні інших оперативно-службових чи бойових завдань.

Висновки. Підсумовуючи дослідження адміністративно-правового статусу органів та підрозділів Держприкордонслужби України в протидії нелегальній міграції слід виділити групу організаційних утворень, що спеціально призначені для виконання такої функції – оперативно-розшукові органи й підрозділи в справах іноземців та адміністративного провадження. Інша група це органи загальної компетенції, які створені для виконання завдань з охорони державного кордону, прикордонного контролю і боротьба з міграційними правопорушеннями лише частково визначає їх призначення.

Здійснюючи оперативно-розшукову діяльність, органи Держприкордонслужби України, що спеціально призначені для цього, здатні не лише суттєво впливати на стан транскордонної злочинності, але й припиняти правопорушення, що не становлять суспільної небезпеки та забезпечувати інших суб'єктів інтегрованого управління кордонами необхідною інформацією.

Відділи (сектори, відділення, групи) чи окремі посадові особи по роботі з іноземцями та адміністративного провадження виконують переважно забезпечувальні завдання, оскільки, є структурними підрозділами відповідних органів. Однак, створені вони спеціально для попередження і боротьби з нелегальною міграцією, надання допомоги і захисту особам, які постраждали в процесі міграційних переміщень та фахового супроводу відповідної процесуальної діяльності.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Перспективно доцільно визначити адміністративно-правовий статус з протидії нелегальній міграції новоутворених органів (підрозділів) і призначених для виконання окремих завдань у системі Держприкордонслужби України. Потрібно також уніфікувати застосування в законодавстві термінів «територіальний орган», «орган охорони державного кордону», «підрозділ» для однакового розуміння повноважень окремих елементів на різних рівнях управління. Як альтернатива судовому оскарженню може бути регламентовано повноваження відповідних підрозділів у справах іноземців та адміністративного провадження щодо контролю та вжиття заходів на стадії перегляду постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Список використаної літератури

1. Основы управления миграцией : пособие для руководящих должностных лиц и практиков / гл. ред. М. Манке. Вена : Международная организация по миграции, 2006. Т. 3 : Управление миграцией. Разд. 3.3 : Системы управления границей. 28 с.
2. Малиновська О.А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями : монографія. К. : Вид-во НАДУ, 2004. 236 с.
3. Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України : затв. пост. Кабінету Міністрів України № 533 від 16 жовтня 2014 року. *Офіційний вісник України*. 2014. № 85. Ст. 2390 (з наступними змінами та доповненнями).
4. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 3 квітня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385 (з наступними змінами та доповненнями).
5. Про прикордонний контроль: Закон України від 5 листопада 2009 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 6. Ст. 46 (з наступними змінами та доповненнями).

6. Король М. О. Адміністративно-правове регулювання системи Державної прикордонної служби України. *Форум права*. 2011. № 2. С. 446–450 URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11kmpscu.pdf>.

7. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 3 квітня 2003 року. *Урядовий кур'єр*. 2003. 7 травня (з наступними змінами та доповненнями).

8. Положення про регіональне управління Державної прикордонної служби України: затв. наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України № 173 від 17 жовтня 2003 року. Окреме видання. 12 с.

9. Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України: затв. наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України № 116 від 15 лютого 2005 року. *Офіційний вісник України*. 2005. № 11. Ст. 531 (з наступними змінами та доповненнями).

10. Про відповідальність перевізників під час здійснення міжнародних пасажирських перевезень: Назва Закону України в редакції від 2 грудня 2010 року. *Офіційний вісник України*. 2010. № 101. Ст. 3615 (з наступними змінами та доповненнями).

11. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19–20. Ст. 179 (з наступними змінами та доповненнями).

12. Інструкція про порядок прийняття органами охорони державного кордону Державної прикордонної служби України рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства: затв. наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України № 946 від 5 грудня 2011 року. *Офіційний вісник України*. 2010. № 101. Ст. 3615 (з наступними змінами та доповненнями).

13. Інструкція про порядок реалізації компетентними та уповноваженими органами України міжнародних угод про реадмісію осіб: затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України № 158 від 16 лютого 2015 року. *Офіційний вісник України*. 2015. № 24. Ст. 701.

14. Про організаційні заходи щодо реформування адмінпровадження у прикордонній сфері: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 16 від 28 лютого 2018 року Окреме видання. 4 с.

15. Інструкція з оформлення посадовими особами Державної прикордонної служби України матеріалів справ про адміністративні правопорушення: затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України № 898 від 18 вересня 2013 року. *Офіційний вісник України*. 2013. № 82. Ст. 367 (з наступними змінами та доповненнями).

16. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).

17. Положення про оперативно-розшуковий відділ органу охорони державного кордону: затв. наказом Міністерства закордонних справ України № 118 від 2 лютого 2015 року. *Офіційний вісник України*. 2015. № 19. Ст. 533.

18. Положення про відділ (сектор) по роботі з іноземцями та адміністративного провадження регіонального управління Державної прикордонної служби України: затв. наказом Адміністрації Держприкордонслужби України № 60 від 10 травня 2016 року. Окреме видання. 6 с.

19. Положення про відділ (відділення, групу) по роботі з іноземцями та адміністративного провадження штабу органу охорони державного кордону

Державної прикордонної служби України: затв. наказом Адміністрації Держприкордонслужби України № 60 від 10 травня 2016 року Окреме видання. 6 с.

20. Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби: затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України № 311 від 15 квітня 2016 року. *Офіційний вісник України*. 2016. № 41/№ 44. Ст. 1555.

Рецензент – доктор юридичних наук, доцент Зьолка В. Л.

Мота А. Ф. Административно-правовой статус органов и подразделений Государственной пограничной службы Украины, предназначенных для противодействия нелегальной миграции

В статье рассматриваются полномочия органов и подразделений Государственной пограничной службы Украины в противодействии нелегальной миграции. Проанализирована нормативно-правовая база, на основании которой определены их системно-структурная организация и установлен соответствующий административно-правовой статус. Отдельно проанализирована деятельность подразделений по делам иностранцев и административного производства. Выделяются органы (подразделения) общей компетенции и специально предназначены для выполнения такой функции как противодействие нелегальной миграции.

Ключевые слова: нелегальная миграция, орган, подразделение, пограничная служба, противодействие, статус.

Mota A. The Administrative and Legal Status of Bodies and Units of the State Border Guard Service of Ukraine, Designed to Counteraction to Illegal Migration

The powers of the bodies and units of the State Border Guard Service of Ukraine for counteracting to illegal migration is analyzed in the article. Legal acts that are relevant for describing these authorities are being clarified.

The urgency of the chosen research direction is grounded on the situation around the borders of Ukraine. The purpose of the article is to determine the features of the organization of the State Border Guard Service of Ukraine and the powers of its bodies and units intended to counteraction to illegal migration.

The author investigates the system-structural organization and the corresponding administrative and legal status of different bodies and units of the State Border Guard Service of Ukraine. The competence of the Administration of the State Border Guard Service of Ukraine is characterized by three groups of powers: administrative, service and law enforcement. Most of the responsibilities of regional administrations are executive-administrative and related to the management of subordinate bodies (subdivisions). The main powers to counteract illegal migration are concentrated in the system-structural construction of the State Border Guard Service of Ukraine at the level of state border guard bodies and border guard divisions.

Activities of units in cases of foreigners and administrative proceedings, their administrative and legal status are analyzed separately. They are intended to carry

out executive, regulatory, and control tasks aimed at counteraction to illegal migration.

Bodies (units) of the State Border Guard Service of Ukraine of general competence and specifically designated to perform such functions as counteraction to illegal migration are identified in the article. Operational and investigative bodies and units in cases of foreigners and administrative proceedings are specifically designated entities for counteracting to illegal migration.

The author connects perspective researches on combating illegal migration with the definition of the legal status of new bodies (divisions) of the State Border Guard Service of Ukraine.

The author made the consolidated conclusions at the end of the article. He also connects prospective research of such offences with scientific substantiation system counteraction illegal migration.

Key words: *illegal migration, body, unit, border service, counteraction, status.*